

ΤΟ ...«ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ» ΔΟΛΟΦΟΝΕΙ ΤΑ ΕΜΒΡΥΑ!

της Άγγελικῆ Εύθ. Ζώνη

Τόν Ιούνιο τοῦ 1969, ἡ τότε εἴκοσι ἑνός ἐτῶν Norma McCorvey ἀνακάλυψε πῶς κυοφορεῖ τό τρίτο παιδί της. Ἀποφάσισε νά διακόψει τήν ἐγκυμοσύνη της, πού ἦταν ἀποτέλεσμα ἐξωσυζυγικῆς σχέσης. Ἡ νομοθεσία τῆς Πολιτείας τοῦ Τέξας, ὅπου ζοῦσε, ὄριζε πῶς ἡ ἄμβλωση εἶναι ποινικό ἀδίκημα. Τήν ἐπέτρεπε μόνο κατ' ἐξαίρεση, προκειμένου νά σωθεῖ ἡ ζωή τῆς μητέρας, ἂν βρῖσκεται σέ κίνδυνο ἐξαιτίας τῆς ἐγκυμοσύνης. Ἡ McCorvey δέν μπόρεσε νά ἐπικαλεστεῖ ἱατρικούς λόγους πού νά δικαιολογοῦν τή νόμιμη ἄμβλωση. Προσπάθησε νά τερματίσει τήν ἐγκυμοσύνη καί μέ παράνομα μέσα, ἀλλά καί αὐτή ἡ προσπάθεια ἀπέτυχε.

Τό 1970 κατέθεσε ἀγωγή κατά τῆς Πολιτείας τοῦ Τέξας, χρησιμοποιώντας τό ψευδώνυμο Τζέην Ρόϋ (Jane Roe). Ἰσχυρίστηκε, ὅτι ὁ νόμος τοῦ Τέξας, πού ποινικοποιεῖ τήν ἄμβλωση εἶναι ἀόριστος καί ἀντισυνταγματικός, καθώς παραβιάζει τό συνταγματικό δικαίωμα σεβασμοῦ τῆς ἰδιωτικῆς της ζωῆς (right to privacy). Ἡ Πολιτεία τοῦ Τέξας ἐκπροσωπήθηκε στή δίκη ἀπό τό δικηγόρο Χένρυ Γουέϊντ (Henry Wade), γιά αὐτό ἡ υπόθεση ὀνομάστηκε «Ρόϋ κατά Γουέϊντ» (Roe v. Wade)¹.

Ἡ υπόθεση ἔφτασε καί στό Ἀνώτατο Δικαστήριο τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς. Τό Δικαστήριο, ἐξέδωσε τήν ἀπόφασή του το 1973. Μέ πλειοψηφία ἐπτά δικαστῶν ἔναντι δύο, ἀναγνώρισε τό «δικαίωμα στήν ἄμβλωση» ὡς θεμελιῶδες συνταγματικό δικαίωμα, πού περιλαμβάνεται στό συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα σεβασμοῦ τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς.

Όπως αναγράφεται στην ίδια τή δικαστική απόφαση, «τό Σύνταγμα δέν αναφέρει ρητά κανένα δικαίωμα σεβασμοῦ τῆς ιδιωτικῆς ζωῆς». Ἐπίσης, δέν κατοχυρώνει ρητά κανένα «δικαίωμα στήν ἀμβλωση». Τό δικαστήριό ἀναγνώρισε τήν ὕπαρξη ἑνός τέτοιου «δικαιώματος», βασιζόμενο σέ ἐσφαλμένη ἐρμηνεία τῆς 14ης Τροπολογίας τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συντάγματος. Ἡ ἐν λόγω Τροπολογία ὀρίζει στό δεύτερο ἐδάφιο της, ὅτι: **«Καμία Πολιτεία δέν θά νομοθετεῖ ἢ ἐπιβάλλει νόμο πού θά περιορίζει τά προνόμια ἢ τίς ἐλευθερίες τῶν πολιτῶν τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν. οὔτε θά στερήσει ἀπό ὅποιονδήποτε ἄνθρωπο τήν ζωή, τήν ἐλευθερία ἢ τήν περιουσία, χωρίς κατάλληλη δικαστική διαδικασία· οὔτε θά ἀρνηθεῖ σέ κάποιον ἄνθρωπο ἐντός της δικαιοδοσίας τῆς τήν ἴση προστασία τῶν νόμων»**. Ὁ συντάκτης τῆς δικαστικῆς ἀπόφασης, δικαστής Blackmun, ἔγραψε ὅτι τό δικαίωμα σεβασμοῦ τῆς ιδιωτικῆς ζωῆς, τό ὁποῖο θεμελιώνεται στήν ἀντίληψη τῆς 14ης Τροπολογίας τοῦ Συντάγματος περί προσωπικῆς ἐλευθερίας **«εἶναι ἀρκετά εὐρύ ὥστε δύναται νά συμπεριλάβει τήν ἀπόφαση μιᾶς γυναίκα νά τερματίσει ἢ ὄχι μιά ἐγκυμοσύνη»**.

Οὐσιαστικά ἔγινε δεκτό ἀπό τό Δικαστήριό, πώς ἡ νομοθεσία πού ποινικοποιεῖ τήν ἀμβλωση περιορίζει τήν προσωπική ἐλευθερία τῆς γυναίκα, ἐπειδή τῆς στερεῖ τήν ἐπιλογή νά τερματίσει τήν ἐγκυμοσύνη της. Εἶναι σαφές πώς ἡ ἀναγνώριση ἑνός **δηθεν δικαιώματος** στήν ἀμβλωση στηρίχθηκε στήν ἐσφαλμένη ἀντίληψη, πού ὀρίζει τήν ἐλευθερία ὡς δυνατότητα ἐπιλογῆς. **«Ἡ ἐλευθερία ὅμως δέν εἶναι δυνατότητα ἐπιλογῆς, γιά νά πράττει ὁ καθένας ὅ,τι θέλει»**, ὅπως ἔχει ἀναπτύξει ἐκτενῶς στό περιοδικό μας ὁ π. Βασίλειος Βολουδάκης. Ὁ ἀληθής ὀρισμός τῆς ἐλευθερίας δίδεται ἀπό τήν **Αὐτοκρατόρισα Αἰκατερίνη Β΄ τήν Μεγάλη** στό βιβλίο **«Εἰσήγησις: Τά θεμέλια τῆς ἰδανικῆς νομοθεσίας»** ὡς ἐξῆς: **«Εἰς μίαν Ἐπικράτειαν, τούτέστιν εἰς μίαν ἀνθρώπων κοινωνίαν, εἰς ἣν εὐρίσκονται Νόμοι, ἡ ἐλευθερία εἰς οὐδέν ἄλλο ὑφίσταται, πάρεξ εἷς τό νά δύναται ἕκαστος νά πράττη ἐκεῖνο ὅπου πρέπει νά θέλη, καί εἰς τό νά μή καταναγκάζεται νά πράττη ἐκεῖνο ὅπου δέν πρέπει νά θέλη»²** καί **«Ἡ ἐλευθερία εἶναι ἡ ἄδεια εἰς τό νά πράττη ἕκαστος ἐκεῖνο ὅπου συγχωροῦσιν οἱ Νόμοι»³**.

Τό τί πρέπει καί τί δέν πρέπει κάθε πολίτης νά θέλει, δέν καθορίζεται ἀπό ἀνθρώπινες ἐπινοήσεις καί αὐθαίρετες ἐρμηνεῖες. Στηρίζεται στίς Ἀρχές ἐκεῖνες πού ἀπορρέουν ἀπό τό Θεῖο Δίκαιο καί (πρέπει νά) ἀποτυπώνονται στούς Νόμους. Ἡ νομοθεσία κάθε Κράτους, ἡ ἐφαρμογή τῆς Νομοθεσίας καί γενικά ἡ Κρατική δραστηριότητα, εἴτε θά εἶναι σύμ-

φωνη μέ τήν Δικαιοσύνη, δηλαδή μέ τό Θεῖο Δίκαιο, εἴτε ἀντίθετη. Δέν μπορεί ποτέ νά εἶναι θεολογικά καί κοσμοθεωρητικά οὐδέτερη.

Τοῦτο ἰσχύει γιά ὅλα τά θέματα καί εἰδικότερα γιά τό θέμα τῶν ἐκτρώσεων. Ἄν τό Κράτος ἀπαγορεύει τίς ἐκτρώσεις, στήν οὐσία ἀποδέχεται τή θέση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ὅτι τό ἔμβρυο εἶναι ἄνθρωπος **«ἐξ ἄκρας συλλήψεως»**. Ἄν τίς ἐπιτρέπει, τοῦτο σημαίνει ὅτι δέν ἀποδέχεται πῶς τό ἔμβρυο εἶναι ἄνθρωπος ἐξ ἄκρας συλλήψεως, ἄρα ἀντιστρατεύεται τήν Ὁρθοδοξία. **Σέ κάθε περίπτωση ὅμως ἡ ἀπόφασή του ἀπηχεῖ συγκεκριμένη θεολογική-κοσμοθεωρητική ἀντίληψη.** Σέ ὅτι ἀφορᾷ δέ τόν ἐκάστοτε ἐρμηνευτή, ἡ στάση του ὡς πρός τό ζήτημα τῶν ἀμβλώσεων, ὅπωςδήποτε εἶναι σύμφωνη μέ τήν κοσμοθεωρία του⁴.

Ὁ ἴδιος ὁ δικαστής Blackmun σημειώνει στήν ἐξεταζόμενη ἀπόφαση: **«Ἡ φιλοσοφία τοῦ ἀτόμου, οἱ ἐμπειρίες του, ἡ ἐκθεσή του στίς ἀπαρχές τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης, ἡ θρησκευτική ἐκπαίδευση, ἡ στάση τοῦ ἀτόμου ἀπέναντι στή ζωή καί ἀπέναντι στήν οἰκογένεια καί τίς ἀξίες της, καί τά ἠθικά πρότυπα πού καθορίζει καί ἐπιδιώκει νά τηρεῖ τό ἄτομο, ὅλα αὐτά εἶναι πιθανόν νά ἐπηρεάσουν καί νά χρωματίσουν τή σκέψη καί τά συμπεράσματά του σχετικά μέ τήν ἄμβλωση»**.

Τό Δικαστήριο δέν δέχτηκε πῶς τό ἔμβρυο εἶναι ἄνθρωπος, καί δέν ἀναγνώρισε τό δικαίωμά του στή ζωή. Ὁ δικαστής Blackmun σημείωσε ὅτι **«τό Σύνταγμα δέν προσδιορίζει τήν ἔννοια τοῦ “προσώπου”, μέ περισσότερες λέξεις»**. Καί σέ ἄλλο σημεῖο: **«Ἡ χρήση τῆς λέξης “προσωπο” στή νομοθεσία εἶναι τέτοια, ὥστε ἐφαρμόζεται μόνο σέ χρόνο μετά ἀπό τή γέννηση»**. Δέχτηκε ὅτι ἡ λέξη πρόσωπο, ὅπως ἔχει χρησιμοποιηθεῖ στήν 14η τροπολογία, **«δέν περιλαμβάνει τόν ἀγέννητο ἄνθρωπο»**. Ἐάν τό δικαστήριο δεχόταν πῶς τό ἔμβρυο εἶναι πρόσωπο, θά ἔπρεπε νά ἀπαγορεύσει τίς ἀμβλώσεις, ὡς παραβιάζουσες τήν ἀνωτέρω 14η Τροπολογία τοῦ Συντάγματός τῶν Η.Π.Α. Ρητά ἡ Τροπολογία αὕτη ὀρίζει πῶς καμία Πολιτεία δέν θά στερήσει ἀπό ἄνθρωπο τή ζωή! Ἡ πολιτειακή νομοθεσία πού ἀναγνωρίζει στήν κυοφοροῦσα γυναίκα τό δικαίωμα νά προβεῖ σέ ἄμβλωση, στήν οὐσία στερεῖ τή ζωή ἀπό τό ἔμβρυο, **ἄρα εἶναι ἀντισυνταγματική**.

Σύμφωνα μέ τήν ἄποψη τοῦ Δικαστηρίου ὅμως, τό ἔμβρυο εἶναι μόνο δυνάμει ζωή. Οἱ Πολιτεῖες δέν μποροῦν νά παραθεωρήσουν **«τό δικαίωμα τῆς γυναίκας νά τερματίσει τήν ἐγκυμοσύνη της»**, ταυτόχρονα ὅμως ἔχουν ἓνα **«σημαντικό καί νόμιμο συμφέρον»** νά προστατεύσουν τήν ἐν δυνάμει ζωή τοῦ κυοφορουμένου ἐμβρύου. Τό συμφέρον αὐτό ἀρχίζει σέ ἓνα κρίσιμο καί οὐσιαστικό χρονικό σημεῖο κατά τό

όποιο έπιτυγχάνεται ή «βιωσιμότητά του», τή χρονική στιγμή δηλαδή πού «τό έμβρυο έχει πιθανώς τήν ικανότητα νά διάγει μιά ζωή μέ περιεχόμενο έξω από τήν μήτρα τής μητέρας του». Επίσης, οί Πολιτείες έχουν έννομο συμφέρον νά προστατεύουν τή ζωή τής μητέρας. Μέ βάση τά άνωτέρω, τό Δικαστήριο υιοθέτησε ένα πλαίσιο για τήν ρύθμιση τών έκτρώσεων, κάνοντας διάκριση ανάλογα μέ τό τρίμηνο τής κύησης.

Κατά τό πρώτο τρίμηνο τής κύησης, ή κυοφοροῦσα γυναίκα έχει άπεριόριστο δικαίωμα νά προχωρήσει σέ άμβλωση, μετά από συνεννόηση μέ τό γιατρό της. Κατά τό δεύτερο τρίμηνο, οί Πολιτείες μπορούν νά παρεμβαίνουν ρυθμιστικά, καί νά επιτρέπουν τήν άμβλωση για τήν προστασία τής υγείας τής μητέρας. Μόνο κατά τό τρίτο τρίμηνο, τής κύησης μπορούν οί Πολιτείες νά άπαγορεύουν τήν άμβλωση για τήν προστασία τής ζωής του έμβρύου. Από τόν έκτο μήνα τής κύησης καί έξής γίνεται δεκτό πώς μπορεί τό έμβρυο νά επιβιώσει καί εκτός της μήτρας, για αυτό τό λόγο προκρίνεται ή προστασία τής ζωής του έναντι του δικαιώματος τής μητέρας νά προβεί σέ άμβλωση. Άκόμα καί τότε όμως θά πρέπει νά επιτρέπεται ή άμβλωση, όταν θεωρείται άναγκαία για τή σωτηρία τής ζωής τής μητέρας. Άρα, στήν οὐσία ή ζωή τής μητέρας θεωρείται σπουδαιότερη από τή ζωή του κυοφορούμενου έμβρύου.

Η τριχοτόμηση τής έγκυμοσύνης σέ τρία στάδια, όρθως επικρίθηκε από τούς δικαστές τής μειοψηφίας ως άυθαίρετη. Δέ βασίστηκε στίς παραδοχές τής ιατρικής επιστήμης, αλλά, όπως ρητά παραδέχεται ό Δικαστής Blackmun, στήν Άριστοτελική θεωρία περί του λεγομένου «θύραθεν νοός». Μέ βάση αυτή τή θεωρία, γινόταν δεκτό από τήν Παπική Έκκλησία, αλλά καί από τό κοσμικό ποινικό δίκαιο ως τίς άρχές του 19ου αιώνα, ότι τό έμβρυο δέ λαμβάνει ανθρώπινη «λογική ψυχή» έξ άκρας συλλήψεως, αλλά ή ψυχή εισέρχεται στό έμβρυο τρεις περίπου μήνες μετά τή σύλληψη (mediate animation). Έπομένως, κατά τή θεωρία αυτή, τό έμβρυο είναι άξιο ποινικής προστασίας, μόνο μετά τόν τρίτο μήνα τής κύησης⁵.

Σήμερα, ή έν λόγω θεωρία έχει πάψει νά βρίσκει άπήχηση. Η σύγχρονη γενετική καί έμβρυολογική επιστήμη επιβεβαιώνει ότι τό έμβρυο έχει όλες τίς γενετικές πληροφορίες ήδη από τή σύλληψη του καί όχι από κάποια εβδομάδα τής κύησης καί μετά. Η καρδιά του χτυπά ήδη από τή δέκατη όγδοη ήμέρα. Μετά από τούς δύο μισι μήνες δέν δημιουργείται κανένα νέο όργανο, απλώς αυξάνονται τά υπάρχοντα όργανα⁶. Τό έμβρυο δέν είναι κάτι διαφορετικό από ένα άνθρωπο όν. Είναι άνθρωπος σέ ένα πολύ άρχικό στάδιο τής ανάπτυξής του⁷.

Οι δικαστές τῆς μειοψηφίας, ὅπως καί ἄρκετοί θεωρητικοί νομικοί ἐπιστήμονες, ἄσκησαν ἐπίσης κριτική στήν ἀπόφαση τοῦ δικαστηρίου, ἐπειδή ἀναγνώρισε ἓνα «δικαίωμα στήν ἄμβλωση» πού δέν κατοχυρώνεται στό Ἀμερικανικό Σύνταγμα. Τόνισαν πώς τό **Δικαστήριο βρῆκε ἐντός τοῦ πεδίου ἐφαρμογῆς τῆς δέκατης τέταρτης Τροπολογίας, ἓνα δικαίωμα τό ὁποῖο ἦταν προφανῶς ἐντελῶς ἄγνωστο στους συντάκτες αὐτῆς!**

Ὁ πρῶτος ἀμερικανικός νόμος πού ποινικοποίησε τήν ἄμβλωση, τέθηκε σέ ἰσχύ τό 1821 στό Κονέκτικατ, ὅταν ἡ 14η Τροπολογία τοῦ Συντάγματος υἱοθετήθηκε τό 1868, ἡ ἔκτρωση ἦταν ἤδη παράνομη μέ τούλάχιστον 36 πολιτειακούς νόμους, τούς ὁποίους ἡ 14η Τροπολογία δέν σκόπευε νά ἀνατρέψει.

Ὁ Ἔντουαρντ Λαζάρους, πρῶην ὑπάλληλος τοῦ δικαστῆ Blackmun, ἔγραψε: «**Ποιό εἶναι ἀκριβῶς τό πρόβλημα στήν Ὑπόθεση Roe; Νομίζω ὅτι τό πρόβλημα εἶναι ὅτι ὑπάρχει μικρή συσχέτιση μέ τό συνταγματικό δικαίωμα, πού σκοπίμως συσχετίστηκε μέ τή συγκεκριμένη ἀπόφαση. Ἕνα συνταγματικό δικαίωμα σεβασμοῦ τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς τόσο εὐρύ ὥστε νά συμπεριλαμβάνει καί τήν ἔκτρωση, δέν ἔχει καμία λογική θεμελίωση στό Συνταγματικό κείμενο, στήν Ἱστορία ἐν γένει ἢ σέ ἄλλο ἀνάλογο προηγούμενο**»⁸. Νά σημειωθεῖ, ὅτι ἡ ὑπέρμετρη αὐτή καί αὐθαίρετη διεύρυνση τοῦ δικαιώματος στήν ἰδιωτική ζωή εἶναι ἐνδεικτική τοῦ σύγχρονου ἄκρατου «δικαιωματισμοῦ», τόν ὁποῖο ἤδη ἐπεσήμανε ὁ Καθηγητής τῆς Νομικῆς κ. **Νικήτας Ἀλιπράντης**⁹, μιᾶς καταχρηστικῆς δηλαδή διεύρυνσης τῆς ἔννοιας τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου.

Τό Δικαστήριο στήν ἀπόφαση Roe σκοπίμως διεύρυνε ὑπέρ τό δέον τό δικαίωμα τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς τῆς κυοφόρου καί περιόρισε τήν ὕπαρξη τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς σέ χρόνο μετά τή γέννηση. Σκοπός του ἦταν νά δικαιολογήσει τήν ἀπόφασή του νά νομιμοποιήσει τήν «**ἄμβλωση κατ' ἀπαίτηση**»¹⁰. Ἡ ἀπόφασή του αὐτή θεωρεῖται πρωτίστως πολιτική ἀπόφαση. Συνιστᾷ μία προσπάθεια τοῦ Δικαστηρίου νά στηρίξει καί νά ἐνισχύσει τό φεμινιστικό κίνημα¹¹, τό ὁποῖο ἤδη ἀπό τά τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ 1960 πραγματοποιοῦσε κινητοποιήσεις γιά τό «δικαίωμα στήν ἄμβλωση».

Ἡ ἀπόφαση Roe εἶναι μέχρι σήμερα μιά ἀμφιλεγόμενη ἀπόφαση. Οἱ ὑποστηρικτές της τή θεωροῦν ὡς ζωτικῆς σημασίας, ἐπειδή προάσπισε τά δικαιώματα τῶν γυναικῶν, καί συγκεκριμένα τήν προσωπική τους ἐλευθερία, τή σωματική τους ἀκεραιότητα καί τήν ἰδιωτική τους ζωή. Κατά τήν δική τους ὀπτική μιά ἀνεπιθύμητη ἐγκυμοσύνη προσβάλλει τά

άνωτέρω δικαιώματα των γυναικών, επειδή είναι ένα βάρος που επιβαρύνει μόνο τις γυναίκες. Η δέ ποινικοποίηση των άμβλώσεων συνιστά απαγορευμένη διάκριση σέ βάρος των γυναικών.

Από τήν άλλη μεριά, πυροδότησε ή απόφαση και τή δημιουργία σημαντικού κινήματος υπέρ τής ζωής του έμβρύου. Η ίδια ή McCorvey, που γέννησε τελικά τό παιδί της και τό έδωσε για υιοθεσία, **έγινε υπέρμαχος του κινήματος υπέρ τής ζωής του έμβρύου**¹².

Γενικότερα, ή υπόθεση Roe έναντίον Wade προκάλεσε στίς Ήνωμένες Πολιτείες Αμερικής έθνικό δημόσιο διάλογο, ό όποϊος έξακολουθεϊ μέχρι σήμερα. Τό ζήτημα τής συνταγματικότητας των έκτρώσεων, τό όποϊο πρόκειται νά καταστει έκ νέου επίδικο στό Άνώτατο Δικαστήριο, έχει αναδειχθει σέ ζήτημα μέ έντονα πολιτική χρεία. **Καταδεικνύει, ότι ή Πολιτική έπηρεάζει άμεσα τήν ανθρώπινη ζωή: ή «πολιτική» απόφαση νά παρασχεθει υποστήριξη στό φεμινιστικό κίνημα έχει στοιχίσει τή ζωή από έκατομμύρια άθώα, άνυπεράσπιστα, άγέννητα παιδιά μέχρι σήμερα!**

Άγγελική Εύθ. Ζώνη, Νομικός

«ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΕΥΛΟΓΙΑ» Άρ. Τεύχους 197 Ιανουάριος 2019

Ύποσημειώσεις

1. Διαθέσιμη ήλεκτρονικά: <https://caselaw.findlaw.com/us-supreme-court/410/113.html>.
2. Αυτόκρατορίσσης Αϊκατερίνη Β΄ τής Μεγάλης, «Εϊσήγησις: Τά θεμέλια της ίδανικής νομοθεσίας», «Εκδόσεις Ύπακοή» 2013, Άρθρο 37
3. έ.ά. Άρθρο 38.
4. πρβλ. Νομομαθοϋς, Άντί έπικλήσεως τής Άγίας Τριάδας, τί;, Ένοριακή Εύλογία τ. 196, 2018, σ. 480 έπ
5. Νικ. Άνδρουλάκη, Ποινικόν Δίκαιον, Εϊδικόν Μέρος, Έκδόσεις Σάκουλα 1974, σ. 97.
6. Καί ή έμβρυοκτονία συνεχίζεται...!, περ. «Έλληνορθόδοξη Πολύτεκνη Οϊκογένεια», τ. 149/2016, σ. 7.
7. Έμμ. Παναγόπουλου, Άμ. Έπ. Καθηγητοϋ Χειρουργικής, Διευθυντοϋ Χειρουργοϋ, Ε.Σ.Υ. Η υπόσταση του ανθρώπινου έμβρύου στήν αρχή τής ζωής του, περ. «Η δράση μας», <http://www.drasimas.Gr/EE396E4E.el.aspx>.

8. Οί υποθέσεις Roe έναντίον Wade και Planned Parenthood έναντίον Casey, <https://www.afistemnaziso.gr/texts/legal/legal/the-case-against-roe-v-wade-and-planned-parenthood-v-casey> .
9. Νικήτας Άλιπράντης, Έκκοσμίκευση τής Πολιτικῆς καί Όρθόδοξη Παράδοση, Ένοριακή Εύλογία, τ. 196, 2018, σ. 488 επ., 494.
10. Οί υποθέσεις Roe έναντίον Wade και Planned Parenthood έναντίον Casey, έ.α.
11. Ό άποψη αύτή έχει υποστηριχθει από τον Καθηγητή Συνταγματικοῦ Δικαίου τοῦ Πανεπίστημίου τοῦ Harvard, Mark V. Tushnet.
12. Βλ. τήν άγγλόφωνη ήλεκτρονική έγκυκλοπαίδεια «Wikipedia» (Βικιπαιδεία) στό λήμμα Roe v. Wade.

Αναδημοσίευση από:

<http://aktines.blogspot.com/>